

Inhoudsopgave

[Voorwoord](#)

[Inleiding](#)

[1. Allereerst: overeenkomsten met de 2e brief van Petrus](#)

[2. Adressant, geadresseerden en zegen](#)

[3. Judas verandert van onderwerp](#)

[4. Waarschuwing en oproep tot geloofsverantwoording](#)

[5. Herinnering aan voorbeelden uit een ver verleden](#)

[6. Dromers die oordelen en lasteren](#)

[7. Wee de onruststokers](#)

[8. Metaforen die te denken geven](#)

[9. De profetie van Henoeh](#)

[10. Dwaalleraars misbruiken hun tong](#)

[11. Herinnering aan de woorden van de apostelen](#)

[12. Oproep en bemoediging voor broers en zussen](#)

[13. Ere zij God](#)

Bijlage 1

Bijlage 2

Voorwoord

Deze Bijbelstudies bij de Brief van Judas zijn uitgegeven om iedereen die een beetje thuis is in de Bijbel, te helpen zich verder te ontwikkelen. Het gaat daarbij om geloofsverdieping. Het is een vers voor vers verklaring die aan het denken moet zetten. Juist ook samen in groepsverband. Als huiskring of Bijbelstudiegroep bijvoorbeeld. Er zijn aan elke paragraaf praktische vragen toegevoegd ter overdenking en bespreking.

Dit boek gaat, rechttoe rechtaan, van vers naar vers, zonder breedvoerig te zijn. De inzet is dat iedere 'student' van de Bijbel, dit boek moet kunnen lezen. De directe inhoud, van dat wat in de Brief van Judas naar voren komt, staat centraal. En niet wát en wélke theologen na Judas over de teksten hebben gezegd. Daarom ontbreekt een notenapparaat en een bibliografie. Hopelijk vergroten de beperkingen van deze studie de leesbaarheid van dit boek, maar komen ze niet in mindering op de diepgang.

Deze Bijbelstudies willen te denken geven. Want de auteur heeft, in een gelovige omgang met de God van de Schrift, zijn weg door de Brief van Judas willen vinden. Opdat mensen erdoor veranderd worden.

Ik wil in dit voorwoord mijn vrouw bedanken, die mij de tijd en de gelegenheid heeft gegeven om aan deze studie te werken.

Koert Koster

Inleiding

De brief van Judas is een brief die de gelovigen oproept om vast te houden aan het geloof dat overgeleverd is door de apostelen. Daaruit kunnen we concluderen dat Judas niet behoort tot één van de apostelen. Judas beroept zich dan ook niet op apostolisch gezag. Dat zou hij op grond van de inhoud van zijn brief, had hij dat gekund, hoogstwaarschijnlijk wel gedaan hebben. De apostel Paulus bijvoorbeeld maakt expliciet gebruik van zijn positie als apostel, wanneer hij waarschuwend en appellerend schrijft.

Het geloof dat door de apostelen verkondigd is, wordt in twijfel getrokken door dwaalleraars die infiltreren in Gods gemeenten. Althans, dit proberen zij. Judas waarschuwt dat er in de laatste dagen spotters zullen zijn die afvallen van de levende God.

De Judasbrief is dan ook *waarschuwend, aansporend en 'strijdvaardig' van karakter*. In die zin vinden we in deze brief geen apologetiek, d.w.z. een uitvoerige geloofsverdediging zoals we die vinden bij de apostel Paulus. Blijkbaar veronderstelt Judas dat de gelovigen weet hebben van de 'leer der apostelen' en hun 'overlevering'.

Inhoudelijk voert Judas op uiterst praktische wijze Oudtestamentische voorbeelden aan. Zo maakt hij heel concreet duidelijk waar mensen en soms hele volksstammen eindigen. Het gaat om mensen die volharden in een zondige levenswijze. Echter: ook positieve voorbeelden worden

genoemd. Die mogen de gelovigen *inspireren en uitdagen* om op het goede pad te blijven. Want de weg van de gelovige zal uitmonden in een beloning die van eeuwigheidswaarde is. De gelovigen moeten ‘het fort van het geloof overeind houden’, want ‘Jezus is naderend’¹.

De brief van Judas is een *algemene zendbrief* die gericht is aan alle gelovigen in alle plaatsen en van alle tijden. We zouden daarom kunnen zeggen dat deze brief ook expliciet aan ons is gericht. Niet alleen omdat zij een algemene zendbrief is, maar omdat de tijd sinds de briefschrijver deze brief samenstelde ver gevorderd is. De komst van Jezus Christus staat nu dichterbij dan alle eeuwen voor ons. De wereld is niet lichter geworden, maar eerder donkerder en duisterder.

Hoewel Judas geen geloofsverantwoording neerzet, stelt hij zich *weerbaar* op. Dat doet hij omdat de dagen in geestelijk opzicht donker zijn en de *komst van Christus* voor de deur staat. In zo’n periode worden gelovigen opgeroepen om zichzelf heilig te bewaren en extra waakzaam te zijn. In de wetenschap dat God de Vader hén reeds tevoren bewaard heeft.

¹ Daarom heb ik als cover een foto van de resten van een Romeinse arena. Binnen vindt de strijd plaats die bepalend is voor de directe omgeving. De foto roept bij mij tegelijkertijd het beeld op van soldaten die hun fort of burcht met hand en tand moeten verdedigen. De muren moeten niet bezwijken. Gelovigen zijn ook gezichtsbepalend. Vgl. Joh.de Heer, lied 139 (zie: bijlage 2).

In een *tijd van moreel verval* wordt de ware aard van gelovigen zichtbaar. Zij staat in schril contrast met de immorele levenswijze van de dwaalleraars. De reinen worden reiner en de onreinen onreiner. Het grote verschil en de definitieve scheiding zullen gemaakt worden in de publieke ruimte. Daar zal door Christus' oordeel het kaf definitief van het koren worden gescheiden.

Het is niet helemaal duidelijk wanneer de brief van Judas geschreven is. Voor degenen die de schrijver van deze brief zien als *Judas de broer en leeftijdsgenoot van Jezus*, zal deze brief vroeg geschreven zijn (65/80 na Christus). Voor anderen die menen dat de brief pseudepigrafisch² is, zal de tekst later gedateerd zijn (eind 1^e eeuw).

In mijn perceptie is Judas de briefschrijver. Hij is de aardse broer van Jakobus en de halfbroer van Jezus. Blijkbaar ziet hij zichzelf op het moment van schrijven liever als de *dienstknecht* van de Heer Jezus Christus. De nieuwe relatie die hij met zijn Heer heeft als de Gekruisigde en de Opgestane lijkt van veel grotere betekenis dan de relatie die hij met Hem heeft als *aards familielid*. Judas wil zijn brief schrijven als dienstknecht en *slaaf* van zijn Heer. D e positie heeft voorrang. Tegelijkertijd zou het weglaten van de aanduiding 'broer van Jezus' kunnen wijzen op een zekere mate van

² Dit zijn teksten die aan iemand toegeschreven worden, die daarvan niet de schrijver is. In ons geval is de redenering als volgt: *Judas noemt zich de broer van Jakobus, maar hij noemt zich niet de broer van Jezus, terwijl hij dat dan w el is. Daarom is deze brief door iemand anders geschreven, die zijn boodschap 'sterk wil maken' door een autoriteit als auteur te poneren.* Later zullen we zien dat er op deze redenering wel wat af te dingen is.

bescheidenheid. Jezus, de Heer moet centraal staan en niet de schrijver als zodanig. Hoewel dat niet per definitie een tegenstelling hoeft te zijn.

1. Allereerst: overeenkomsten met de 2e brief van Petrus

De brief van Judas heeft qua inhoud veel gemeen met de tweede brief van Petrus. Beide brieven hebben een waarschuwendende functie. Ze ageren tegen dwaalleraars die dwaalleer verkondigen. Deze mensen proberen hun leer te verkondigen in Gods gemeenten.

Beide brieven staan in het teken van een spoedig naderend einde. Hoe dichterbij het einde nadert, hoe sterker de goddelozen zich zullen manifesteren. De komst van Christus staat voor de deur. Het contrast tussen kaf en koren wordt groter. Het uiteindelijke oordeel, waarin de schapen van de bokken zullen worden gescheiden, is aan Christus. Het is voor de gelovigen dan ook van belang om hun oordeel op te schorten.

De gelovigen worden echter wel opgeroepen om heilig te zijn, zowel in leer als in leven. Ze moeten zich voorbeeldig gedragen. Het onderscheid van geesten lijkt daarbij essentieel. De gelovigen worden opgeroepen om op hun hoede te zijn, zodat ze op het rechte pad blijven. Dat voorkomt dat ze struikelen en zorgt ervoor dat ze standvastig blijven.

Zowel Judas als Petrus vergeet niet om positief te eindigen. Ze bemoedigen hun lezerspubliek door een lofprijzing³ en een

³ Met een moeilijk woord 'doxologie' = eerbetuiging.

dankbetuiging uit te spreken. Judas doet dat iets uitvoeriger dan Petrus. Maar beiden wijzen op de Here Jezus Christus die de eer toekomt, nu en tot in eeuwigheid.

Concrete opvallende inhoudelijke overeenkomsten tussen de twee brieven zijn de volgende: waarschuwing voor spotters aan het einde van de tijd (Judas 18, 2Petr.3:3), beiden willen in herinnering brengen (Judas 5 e.v., 2Petr.1:12,13), beiden hechten waarde aan de profetie (Judas 14, 2Petr.1:19-21), beiden waarschuwen voor valse profetie c.q. dwaalleraars (vgl. o.a. Judas 4,8,10,19; 2Petr.2:1,2,10,15,18), beiden waarschuwen voor hun valse tong en hoogmoedig gepraat (Judas 16, 2Petr.2:18), beiden noemen expliciete voorbeelden uit het Oude Testament, zoals Bileam (Judas 11, 2Petr.2:15), Sodom en Gomorra (Judas 7, 2Petr.2:6).

De overeenkomsten zijn zo frappant dat we die moeilijk kunnen negeren. Dan is de vraag hoe dat komt. Zou één van de twee stukken tekst gekend hebben van de ander en die hebben overgenomen? Of putten beiden, onafhankelijk van elkaar, uit een andere anonieme bron? Of kunnen we in alle 'goedgelovigheid' zeggen dat beiden dezelfde Geest hebben ontvangen Die hen, min of meer, dezelfde woorden heeft 'ingeblazen'?

Hoe de vork precies in de steel zit, weten we niet. Wel kunnen we zeggen dat de mate waarin christenen geloven in de leiding van de Heilige Geest en de inspiratie van het Schriftwoord, doorslaggevend is voor hun theologie. En dat de menselijke factor van persoonlijk geloof of ongeloof,

bepalender is dan menigeen denkt. De argumenten van het hart tellen minstens zo zwaar mee als redelijke argumenten.

Wanneer iets vanuit strikt wetenschappelijk perspectief onmogelijk is, kan het vanuit geloofsperspectief wel degelijk waar zijn. Dat wil zeggen: het getuigenis of het betoog is alle aanneming waardig.

Een voorbeeld. Als we kijken naar de betrouwbaarheid van de tekst, moeten we ook aan kunnen op de betrouwbaarheid van de auteur.

We zouden de geloofwaardigheid van de auteur in twijfel kunnen trekken. Een redenering kan zijn: *'Als de Judas van deze brief de aardse broer van Jezus is, zou hij zijn afkomst niet loochenen. Echter: hij noemt zich niet de broer van de aardse Jezus, dus is de schrijver niet Judas de broer van Jakobus de broer van Jezus. De brief van Judas is pseudepigrاف⁴. De echte Judas heeft deze brief niet geschreven, maar iemand anders die zijn brief kracht bij wilde zetten door middel van een autoriteit'*.

Toch verplaatsen theologen dan het probleem. Want met evenveel recht kan iemand anders de vraag stellen hoeveel gewicht we moeten toekennen aan een autoriteit die niet eens als apostel aangemerkt kan worden?

Bij de vraag waarom Judas zich niet 'sterk wil maken' en niet rept over zijn afkomst als halfbroer van Jezus, kunnen we een

⁴ Dat wil zeggen dat de auteur zijn betoog gezag wil verlenen door gebruik te maken van de naam Judas.

vergelijkbaar antwoord geven als bij de auteur van de brief van Jakobus. Beide auteurs willen zichzelf niet profileren, maar zich dienstbaar opstellen in onderwerping aan de Heer die strikt genomen hun aardse verwant was. Ze schrappen wat niet van direct belang is voor hun betoog en voor hun dienst aan de meester.

2. Adressant, geadresseerden en zegen

Deze brief is geschreven door Judas. In de discipelkring van Jezus kennen we twee personen met de naam Judas. Judas Iskariot was één van de twaalf discipelen van de Here Jezus. Hij heeft zijn Meester verraden met een kus. Deze zonde was teveel voor hem om te dragen. De enige uitweg die hij zag, was zelfdoding. Die pleegde hij direct na de overlevering van Jezus (vgl. Matth.27:3-5). Daarom komt hij niet in aanmerking als auteur van de brief van Judas. Ook een andere discipel die Jezus volgt, heet Judas. Hij wordt echter geen broer van Jakobus genoemd, maar een zoon van iemand die Jakobus heet. Daarom valt hij ook af.

Er is maar één Judas die de broer van Jakobus wordt genoemd. Hij staat in het rijtje naast Joses en Simon. Deze vier broers worden in één adem genoemd met Jezus de timmerman, de zoon van Maria (vgl. Marc.6:3; Matth.13:55). Omdat Judas een broer van Jakobus is (vers 1) én Jakobus een broer van Jezus is, is Judas ook een broer van de Here Jezus.

(vers 1) Judas stelt zichzelf bescheiden op, wanneer hij zich voorstelt als dienaar van Jezus Christus. Ook hij zou zich kunnen laten voorstaan op zijn aardse afkomst en expliciet kunnen wijzen op zijn verwantschap met Jezus. Dat doet hij, net als zijn broer Jakobus, niet. Hij staat in dienst van zijn Meester. Deze heeft hij leren kennen als Jezus Christus. En dat pas veel later, want we lezen dat zijn broers in eerste

instantie niet in Hem geloven (vgl. Joh.7:5). Daarom sturen ze Hem weg naar een ander gebied (Joh.7:3).

Judas adresseert zijn brief 'wereldwijd'. Zijn brief is 'inclusief allen'. Hij richt zich tot allen die geroepen zijn. Zij zijn door God de Vader geheiligd. Dit wil zeggen dat zij door Hem apart gezet zijn om Hem te dienen. Door de Vader hebben ze een nieuwe bestemming in hun leven gekregen en zijn ze op heilige grond geplaatst. Daar valt hen de voortdurende bewaring van Jezus Christus ten deel. Hij staat borg voor hun behoud.

(vers 2) De Here Jezus heeft zijn geliefde kinderen bewaard door de Naam van de Vader toen Hij op aarde was (Joh.17:12). Tegelijkertijd worden Gods kinderen door de Vader bewaard op uitdrukkelijk verzoek van de Here Jezus (vgl. Joh.17:11). Deze Goddelijke bescherming en interventie zijn noodzakelijk. Zij hebben alles te maken met een leven in heiligheid.

Daarom doet de Here Jezus waarschijnlijk ook een beroep op de 'Heilige Vader'. Want zoals God de Vader afgezonderd is van het kwaad, moeten zij afgezonderd zijn van de 'boze wereld' en toegewijd zijn aan God. Het gaat daarbij niet in de eerste plaats om de zichtbare wereld, maar principieel om de onzichtbare geestelijke wereld. Gods kinderen hebben te maken met machthebbers in de lucht en geestelijke antigoddelijke machten die willen verleiden. Zij zetten hen aan tot kwade gedachten, woorden en daden.

Nadat Judas aan heeft gegeven wie zijn doelgroep is en voor wie hij schrijft, komt hij met zijn wensen. Hij wenst deze groep mensen die geroepen en geheiligd zijn én bewaard worden, barmhartigheid, vrede en liefde toe. Die wenst hij Gods kinderen niet in beperkte mate toe, maar in overvloed.

~ **Gespreksvraag 1:** Deze algemene zendbrief is door Judas geschreven. Maakt het veel uit door wie een bepaalde brief uit de Bijbel is geschreven?

~ **Gespreksvraag 2:** Onze kijk op een bepaald persoon kan soms radicaal veranderen. Welke verandering heeft Judas doorgemaakt als het gaat om zijn visie op Jezus? Kijk jij nu ook anders tegen Jezus aan dan vroeger?

3. Judas verandert van onderwerp

(vers 3) Al Gods kinderen noemt Judas geliefden. En dat terwijl hij hen niet eens allemaal kent. Hij beseft dat deze broeders en zusters door de Vader bemind zijn. Judas was van plan om hen uitvoerig over de redding en het heil van God te schrijven. Maar noodzakelijkerwijs ziet hij daarvan af. Hij heeft de inhoud drastisch aangepast. Hij richt zich in zijn brief níet op hun gemeenschappelijk heil, maar hij hamert nu op de noodzaak om te strijden voor het geloof. Dáár roept hij de gelovigen toe op.

Judas kan, om het even zo te zeggen, niet achterover leunen om over de heerlijkheid van het eeuwig behoud te schrijven. Daar is het, om redenen die hij later zal noemen, even niet het moment voor. Hij moet voorover gaan zitten en stelling nemen om dat te verdedigen wat hij heeft ontvangen. Hij gaat over tot het schrijven van een apologetiek.

Dat doet hij niet door de inhoud van het geloof in de hele breedte uit de doeken te doen. Hij verdedigt het apostolisch geloof en de geloofwaardigheid ervan door te wijzen op de vrucht van het geloof c.q. ongeloof. De levens van mensen zonder God zijn in de praktijk anders ingericht dan die van gelovigen. De uitkomst en het einde van beide groepen spreken daarbij voor zich. Gelet op het vreselijk einde van de ongelovigen valt er alles voor te zeggen om standvastig te blijven. Dát is een zwaarwegend argument in de brief van Judas om te geloven. De uitkomst van een leven met God is glorie en delen in Christus' heerlijkheid.

~ **Gespreksvraag 3:** Soms moet een mens zich aanpassen aan een nieuwe situatie. Hoe past Judas zich aan als het gaat om de inhoud van zijn brief? Ben jij daarin flexibel? Anders gezegd: kun jij jouw boodschap van de Here Jezus, net als Judas, gemakkelijk aanpassen aan de nood in jouw omgeving?

4. Waarschuwing en oproep tot geloofsverantwoording

(vers 4) Judas roept op tot een krachtige geloofsverdediging. En dan niet met Romeins wapengekletter, maar door middel van voorbeeldig gedrag. Zó mogen de gelovigen in een immorele wereld, waarin mensen zich te buiten gaan aan van alles en nog wat, geestelijke 'stijl' tonen. Want het geloof is waardevol, omdat het voor eens en voor altijd aan de heiligen overgeleverd is. Déze specifieke overlevering die doorgegeven is, moet bewaard blijven. De apostelen hebben daar niet voor niets hun leven aan gewijd. Díe geven het verkondigend door (vers 17).